

<p>Előfizetési ár: Egész évre . . . . . 10 frt. Fél évre . . . . . 5 frt.</p> <p>Külföldiek, költőknek, bíróknak, újságíróknak, tanítók és közegyetemi tanároknak a lap ára egész évre 4 frt., fél évre 2 frt.</p> <p>Magyar egyesületeknek és társulatoknak a lap egész éven át ingyen megy.</p>	<h1>BÉCSI KÖZLÖNY</h1>	<p>Megjelen havonként kétszer.</p> <p>Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban. Egy egyházasos petízió ára 10 kr. Többzáró közlésnél engedély.</p> <p>Lapunk kitüntetés nyert. Bécsben 1890. Aradon 1890. Temesvárott 1891.</p>
--	------------------------	--

Főszerkesztő: Hirschfeld Lajos.

Szerkesztő: Farkas Emil.

A Beöthy-ügy tanulsága.

(F. E.) Irodalmi esetpáté ritkán korbácsol föl annyi érdeklődést, mint az az áldatlan színjáték, a melynek bukóféiben levő hőse a budapesti nemzeti színház ifju vezetője: Beöthy László.

A ki szembe helyezkedik a társadalmi renddel, annak a jó dráma törvényei szerint el is kell buknia. Mert hiába, minden törvénynek ki lehet puhatolni valamely sebezhető pontját, csak a drámai törvények érvényesülnek mindenha könyörtelen következetességgel.

Eszembe jut, hogy a színháznak, mint műintézetnek rendszerint az a hivatása, hogy az utczát — értem alatta a nyilvánosságot — a benne nyüzsgő életvalósággal egyetemben színpadon megérzékítse. Ezuttal azonban elkövetkezett a tényezők szereplési érték-cseréje és a színpad a maga legbensőbb és legintimebb vonatkozásaiban a nyilvánosság világosságába és onnét az utca sarába került. Még pedig szemlétemást olyas czélzattal, hogy egy tehetséges ujságíróember pályafutását fejlődésének virágában kettőtörje. Ez nincsen rendjén. Legfőként pedig akkor nincsen, ha felgondoljuk, hogy régen idejét multa ellenségeskedések és újabb keletű versen-

gések játszottak közre a borotvaéles bírói kijelentések okozati kialakulásában. A tuzásból mindenütt néhány árnyalattal több; az emberi neme-sebb indulatokból néhány árnyalattal kevesebb és a magára maradt gyöngébb erő kimerülve és legyűrve fetreng a küzdőtér porondjában. Száraz kerty az igazságra szomjas léleknek az a vigasztalás, hogy hiszen ott vergődik mellette egy része az igazságnak is; észre nem véve, össze-visszatiporva és — tehetetlenül. Az igazságnak mindég szigorú az arca. De azért az ítélet keménysége nem mindig vág össze az igazság hasonló ismerveivel. A mint hogy: ezuttal sem.

Mert ha igaz az, hogy személyek közrevonásával haladnak előbbre az események a számukra kijelölt út-irányban, ugy még ennél is igazabb, hogy bizonyos állapotok és viszonyok befolyásolják az események sodrába kerülő egyének gondolkodásmódját. Plutokratává válik a legvéresebb szájú szocialdemokrata is, mihelyest őt Fortuna asszonyosság kaczer bájjainak gyönyöreivel megajándékozza. Az eleveneszü hírlapíró is félreértette a hatalmával járó nagy cselekvési szabadságot. A hatalom az erősek igazsága, a gyöngékek szemben.

A hatalomnak édes gyermeke: a hatalmasok túltengő tekintély-érzete. S ez az érzet természet-ellenes kielégülést nyer a gyöngék vakbuzgó tekintély-imadásában, a mely sehol a világon olyan ferde társadalmi félfogást nem nevelt nagyra, mint éppen Magyarországon. Ehhez járul, hogy nálunk a fontosságra nézve legjelentékenyebb állások is, családi, baráti, vagy összeköttetésbeli viszonylatok szerint lesznek megajánlva, szétszotgatva és elajándékozva. Dinásziák alakulnak, a melyek egyesítik magukban az arisztokrata dölyföt, a dogmatikus csalhatatlansággal. Megajándékozzák az országot nagy, nagyobb és legnagyobb tehetségekkel, a melyek praedisponálva vannak, fajkivalás utján, az országot világhíres geniekkal boldoggá tenni. Minden néven nevezendő bajaink között ezeket a genieket nyögjük a legfájdalmasabban. Az igazi rátermettség, a tettekkel és sikerekkel fölvirágozott érdem csak éppen hogy fogyatékszamba nem megy a különböző jogezimek értékelésénél.

Minél diszesebb az a polcz, a melyre egyik másik szerencsefia fölkerül, minél nagyobb sulyu a kivételes állás tekintélye, annál szí-

goróbbnak kell lennie az önérdék fegyelmezetttségének és a jellem hozzáférhetetlenségének a hatalom emberében.

Ezeknek fogyatékoságából, vagy föl nem ismeréséből származnak azok az erkölcsi divergenziák, melyeknek csak egyik véletlen tünete a szóban forgó eset fölbukkanása szemhatáron.

Mert a kérdés lényege végül is csak oda csattan ki, hogy a nagyhatnám tekintélyek, a következetes gyakorlat petrificáló hatásánál fogva, megszokják: magukat emberfölötti lényeknek tekinteni. (Ezek a Nietzsche igazi »Uebermensch«-ei.) Kívül helyezkednek a jog- és igazságszolgáltatás védő sánczain. Mert hiszen a lekicsinyelt emberek számára kiesztelt formalitások és megszorítások őket csak nem feszélyezhetik szabad mozgásukban. Elfajult maradéka ez még a dicső hajdan-kor nemesi kiváltságainak.

Nálunk egyazon emberi következetességnél fogva a czipőfoltozó varga, a ki mester a maga szakmájában, rongyosnál rongyosabb topánban élhetetlenkedik s a nagytekintetű törvényhozó az első, a ki példát nyújt a szemfüleseknek, az országos törvények suttymban való megkerülésére.

BYRON TOLLA.*)

Írta: Sas Ede.

Szürke, vén kolostor dús tündérszigeten,
 Tarka színekben ég körülte az éden.
 Olaj, narancs, pálma, myrtus töméntelen,
 Örök hervadhatlan ifjuság díszében.
 Fölötte izzó ég ragyog fellegettelen,
 De fagyos csönd van a klastrom bel-sejében,

Oda a nyár tüze be nem hatol soha,
 Csupán az Oceán reszkető sóhaja . . .

Ide igyekeztem, suhanó gondolán.
 Távol, mint álomkép bűbájós fátyolán

Csillogott-villogott a mesés Velence,
 Mintha csak a tenger délibábjá lenne . . .
 S kiszálltam a csodás sziget partján,
 holott

Bókoló barátok serege fogadott.
 Barátok kik élnek néma hideg csendbe,
 Szent-Lázár szigetén — Velenczével szembe!

*) Mutatvány Sas Edének „Mesék a valóságáról“ cz. kötetéből.

Velenczével szembe, hol a forró szellő,
 Mámoros menyecskek hajával enyelgő,
 Ittas a gyönyörtől, a csókok mézétől,
 Mintha jönne, szállna a virágos rétről . . .
 Hol csillagos tükrén szendergő vizeknek
 Az életnek legszebb álmai libegnek.
 S ha romantikáját holdsugaras éjjel,
 Mint tündérpalástot, teregeti széjjel
 Remegő habokra, remegő szivekre, —
 Sugara nem repül a csöndes szigetre?
 Édes szerelemtől, ha csendül az ének
 — Mintha csak a lelke zengne Velen-czének —

Ez a perzselő dal nem hat el hozzájuk,
 Nem zavarja-e meg Áve Máriájuk? . . .

Jó örmény barátok szeliden fogadnak
 S méhébe vezetnek a hűvös falaknak
 Ahová beröppen a kert illatárja,
 Akár a virágok balzsamos imája . . .
 Vezettek oszlopos csarnokokon végig,
 Mutogatták multak ritka ereklyéit;
 Milliókat érő ócska pergamentet,
 Csodatevő csontját egy-egy dicső szent-nek;

Múmiákat, miben a test nem lesz röggé,
 S könyvet, amelyben a szellem él örökké,
 Sötét czelláikat, hol árván tanyáznak,
 S tündöklő templomát a remete háznak.
 Végül megállottunk egy kis ajtó előtt

Vezetőmn csodás remegés vett erőt;
 Megesillant a szeme, köny is szökött belé
 S mintha csak imádság szavait ejtené,
 Halkan, kegyelettel suttogá, — miközbe
 Saruját szép lassan tette a küszöbre: —
 „Lord Byron dolgozott itthon hajdanába“.

Tekintetem mohón áradt a szobába.
 Őt lépés a széle, tiz lépés a hossza,
 Egyszerűn, ridegen, gyarlón butorozva.
 Mégis azért, mégis, megcsuklotta térdem,
 Mint az imént, mikor a templomba léptem.

S ugy néztem roskatag íróasztalára,
 Mintha néztek az Ur fényes oltárára.
 Itt ült, itt dolgozott a szellemültarcuzal,
 Glóriát hintett rá az ébredő hajnal.
 S talán még a nap is, delelőre jutván,
 Nem nyugot fele szállt, rendes égi utján,

Visszatért keletre, ugy temetkezett el,
 Csakhogy őt nézhesse égő szeretettel . . .
 S ő a kis ablakon kitekintett néha,
 Illanó felhőkre, fúrge habjátékra,
 Oceánra, égre, a tengernyi kékre,
 A mennynek, a földnek ölekezésére.
 S glóriás homlokát lehajtá, hogy írjon —
 S világot teremtett egy darab papíron.
 Világot, a melynek tavasza színesebb;
 Eget, melynek napja csillaga fényesebb;
 Dörgőbb a vihara, mélyebb a tengere,
 Séppen olyan silány féreg az embere . . .

S könyvet csalt szemembe gyönyör és fájdalom.

Ekkor megpillanték az íróasztalon
 Ékes aranytollat, remekbe faragva,
 Nyele csillagszóró drágakövel rakva.
 S rajongva kiálték, tüzzel lelkesedve:
 „Ugyebár övé volt e drága ereklye?
 Ezt mártotta fénybe, ezt mártotta vérbe:
 A lelke lángjába, a szive sebébe.
 Kincset érő szerszám, remekbe faragva,
 Nyele csillagszóró drágakövel rakva,
 Igen, ez illet a Lord Byron kezébe!“

Hát van ebben valami a magyaros virtuskodásból is, a mely keresve keresi a veszedelmet, hogy azután nagy ügygyel-bajjal ismét kikecsmeregjen belőle — ha még ugyan lehet. De bizony egyike-másika csúnyául rajtaveszejt az ilyes vállalkozáson. Kerekedik ilyenkor aztán sirás-rivás és a fogaknak kései csikorgatása.

A világra ilyen a mi hetyke és rátarti Beöthy Lászlónk esete is, a ki zsenialis könnyelműséggel fogta föl azt a súlyos feladatot, mely az ország egyik elsőrangú kulturális intézetének vezetéséből vállaira nehezedett.

Beöthy még egészen fiatal ember. Vére még nincsen a megkívánható komolysáig lehiggadva. Gázság volna művészi sikereit letagadni. Személyes jó tulajdonságai nagyjában-egészében megvesztegetők. Tud bánni az emberekkel. Meg tudja becsülni a tehetséget, a hol csak találja. A színészekkel bánni pedig ördögösen kényes egy portéka.

Minden hibájának eredendő forrása egyedül csak az, hogy többet szeretne költeni, mint a mennyit évi jövedelmének korlátolt számadatai megtűnnek.

Itt kerülnek sorra a kalandos természetű magánvállalkozások és a kés csiklándos élén tánczó hitel-műveletek.

Valami ügyes kiegyezkedés-féle a körmönfont vádoltal és az egész ügy haragos hullámai paranesszóra ismét elsimulnak vala. De Beöthy bizott a maga jó szerencséjében és tekintélyének emberfölötti voltában; no meg nagytekintetű összeköttetésekben, a melyek majd csak átgázoltatják valahogy a dühöngve kavargó örvényeken. Nem így történt. Rajtavesztett.

Mosolygott a barát a lázas beszédre.
S megcsóválta fejét:

„Jó uram, ön téved,

Lord Byron kezébe e toll sohase tévedt.
Hatalmas király volt gazdája e tollnak,
Büszke uralkodó... réges-régen porlad...
Lord Byron pennája ez a másik toll ni,
Bizony, bizony sokkal szerényebb egy holmi.

Nézze csak, jó uram!”

És azzal egy kopott,

Elnyítt, összetépett ludtollra mutatott.
Álmodozva soká elmerengtem rajta,
S aztán feleszmélve, szólottam sóhajtván:
„Hogy nem is juthatott az eszembe
rögtön:

Aranytollal, költő, irt e már e földön?
Egy más mellett fekke e tollak imitten
Költő, király sorsát jelképezik ketten!
Ám, ha ludtollal irt a halhatatlan költő,
Az aranytoll ura, mondd barát, ki volt ő?

Ítélete volt megtévesztve az erkölcsi tekintetek horderejére nézvést. Megtévesztette a maga széles hatalmi köre és a mindenféle divó gyakorlat. Beöthy csak áldozat. Bűnös az az ingoványokra alapozott rendszer, a mely jobbik látásától fosztotta meg a gondtalanul szerte-csapongót.

Idegenforgalom és fürdőügy hazánkban és a külföldön.

A XI. magyar balneologiai congressuson előadta

Dr. Smialovszky Valér
országgyűlési képviselő.
(Vége.)

A francia fürdők, úgy a svájcziaiak, a hol megint újból játszanak, ezen belga mozgalomnak nagyon örvendenek, mert ezek publikuma még jobban fogja szaporítani ugyanis nagy forgalmukat.

E kérdés elég érdekes, hogy erről rövid összefoglalást mondjak.

Hazánkban a szerencsejátékokra vonatkozólag a legerélyesebb és legkitűnőbb törvényünk van, de tudjuk, hogy minden casinóban és a legtöbb kávéházban a gép mellett üzött szerencsejátéknál sokkal veszedelmesebb játékot üznek; türjük tehát azt mindenütt, nem üldözzük és nem adóztatjuk meg.

Furcsa azonban, hogy ép ott, a hol az unaloműzés szempontjából és megadóztatási czélból egyedül igazolható lenne, ott nem divik.

Főtítkáruk már többször említett előadmányában ráutalt erre, mondván:

„Záradékol felhozom egy előkelő politikai napilap azt a rőzetét, hogy a magyar fürdők forgalmát nagy dimenziókban csak úgy lehetne emelni és biztosítani, hogy ugynevezett világfürdőket csak úgy lehetne itt létesíteni, ha lehetséges volna engedélyezni azt, hogy zárt klubokban bizonyos szerencsejátékokat üzzenek, a mint ez régebben Németországban történt és Belgiumban és Svájcban és Franciaországban még most is aggály nélkül történik. Ez az eszme mindenesetre megfontolást érdemel és a mennyiben talán sikerülne, a törvény és a közmorál által követelt cautelákat megteremteni, kivitele kétségtelenül igen nagy gazdasági előnyökkel volna összekötve.”

Neve örök szentség, vagy örök félelem?
Áldja vagy szégyeli őt a történelem?
Világot hódított, népet bo' dogított,
Országokat jajjal, — rózsával borított?
Mikor uralgott, a történet Múzsája
Csak úgy görnyedt, izzadt a nehéz munkába,

Nagy, dicső tetteit alig győzte vérsni,
Nem bírod alakját előmbe idézni?
Vagy koronás báb volt, tucat-fejedelem,
Élete nyomtalan, halála jeltelen,
Lelke a szellő, teste csak a földé,
Népe sem emlékszik a nevére többé?
Ha tudod, hogy ki irt a ludtollal, barát,
Ne tudnád a drága aranytollnak urát?
Nos, nos, nem jut neve az eszedbe mégsem?

Vállat vont a barát:

„Biz én nem emlékszem...”

De fölvetette e kérdést Fenyves, Bártfa igazgatója is, ezt előzőleg a tavaly megtartott első fürdőügyi anketen a belügyminiszteriumban.

Ez alapon a forrás- és fürdőügyi bizottság albizottsága is foglalkozott e kérdéssel, melyet — eltekintve annak morális és egyéb oldalaitól — idegenforgalom-emelési és pénzügyi tekintetből a kormánynak megfontolás végett jegyzőkönyvileg fölterjesztett, a mint ezt az albizottság elnöke a forrás- és fürdőügyi bizottság folyó évi február hó 22-iki ülésen be is jelentette.

A kérdés nálunk úgy áll, hogy az ország igen tekintélyes férfiak nem csekély száma a korlátolt és megadóztatott játék engedélyezésében látja annak nyitját, hogy az országnak annyira szükséges idegenforgalom megteremtessék és ezeknél csak abban van eltérés, hogy a legtöbben az ország határszélein gondolják ezt egyedül engedélyezhetőnek, holott mások még a fővárosban sem lennének ellene.

Nézetem e kérdésben, tekintettel arra, hogy a játékszenvedély absolute ki nem irtható, az, hogy a titkos és sokkal veszedelmesebb játékok korlátozására előbb-utóbb nemzetközi rendezés fog Németországban is létesülni, valószínűleg annak a mintájára, a mint az ma Franciaországban divik, de bizonyos újabb korlátok mellett és bizonyosan minden országban egy két nyári és téli luxus telepre szorítva.

Vajjon Magyarország most fogja-e felhasználni a mai kedvező pillanatot, hogy természeti kincseit divatba hozza és az idegenforgalmat már most megteremtse, vagy bevárja e azt a későbbi és akkor talán már késői pillanatot, mikor a nemzetközi rendezés mindenféle eszközöltetni fog, ez persze nyílt kérdés marad. Csak az all előttem, mint bizonyos fejlemény, hogy ezen kérdés nemzetközi rendezése okvetlenül be fog, nem is távoli időben következni.

A mindenképen szegény Magyarországnak azonban ma senki sem vehetné rossz néven, ha átmenetképpen ugyanazt tenné, a mit a gazdag Németország tett a játék eltörlésére, t. i. hogy azt 1868-ban öt évre törvényben átmenetileg sanctionálta.

Mindenesetre a pénzügyi kérdés megoldására hathatós eszköznek mutatkozik ezen indítvány és már ezert is, de főképp azért tartottam itt föl említendőnek, mivel meggyőződésem az, hogy ezt a szórakozást a fürdőző világ eliteje soha sem fogja tudni nélkülözni, de meg fogja tisztítani az oda nem való elemektől és ép ezért helyesnek tartanám, ha bizonyos szerencsejátékok luxusgyógyhelyeken való üzése megfelelő korlátok között és ellenőrzés alá helyezve engedélyeztetnék és ezek a fürdők és az idegenforgalom javára megadóztatnának.

S most jövök tárgyam befejezéséhez.

Az 1890. évben megtartott balneologiai congressuson szétosztott röpiratomban teljes kereteiben kellőleg megpendített törvényjavaslat — hála a ma a kormány élén levő államférfi komoly elhatározásának! — a megvalósulás stádiumában van. Fogjunk már most hozzá az ugyanakkor megpendített és sokszor megismételt másik főszükségletünk megvalósításához.

A balneologiai egyesület vezérférfiai a törvényjavaslat ügyének előmozdításában fáradhatlan, nagy munkától vissza nem riadó folytonos kitartással működtek. Mondjunk nekik

mi érdekeltek legmelegebben köszönetet, el nem évülhető érdemeikért fogadják örök halánknak biztosítását!

De fogadják szívesen új kerelmünket és legyenek hasonló feláldozó tevékenységgel segítségünkre, hogy a gazdasági osztály útján, annak talán egyenes közreműködésével megteremthessük az annak idején a czélok részletes kifejtése mellett megpendített szövetkezés eszméjét, gazdasági érdekeink közös képviselőjére és kifejtésére.

Ennek ideje immár elérkezett, annál is inkább, mivel törvényjavaslatunk e tekintetben is kiválóan gondoskodik; köszönet érte a gazdasági osztály derék titkárnak, dr. Ladik Gusztávnak, a ki fáradhatatlan buzgósággal és kiváló szakértelemmel szerkesztette meg végleg az egész javaslatot és oldotta meg szerencsésen a szövetkezeti eszmére vonatkozó törvényhelyet, melyet itt szószertint idézek:

„81. §. Az ásványvízfürdők és források az egész országra kiterjedő avagy egy szűkebb érdekeltiségi körre szorított szövetkezetekké alakulhatnak a végből, hogy ily módon a kezelés, a hirdetések, a berendezési és fogyasztási czikkek beszerzése, szakértők igénybevétele, a kezelő személyzettel való ellátás és más közös érdekű feladatok megoldása egységes elvek szerint történhessék és közös vállalkozás útján megkönnyíthessék.”

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy az ily szövetkezeteknek az országos központi hitelszövetkezet kötelekébe leendő felvételét előterjesztésükre engedélyezhesse.

Ezen szövetkezés előmunkálatainak megtételére hívom fel az összes tényezőket tömörülését, összeállítását.

Mi pedig érdekeltek, félretelve esetleges egymás közötti kislekku irigykedéseinket és utánozva a külföld áldásos tevékenységét, határozunk el közös akarattal, hogy: *szövetkezünk!*

Színházi dolgok.

Az elmúlt napokban Szoyer Ilonka a budapesti m. kir. operaházban „Mari, az ezred leányát” énekelte zajos siker mellett. Ez a vendégszereplés is meg erősíti bennünk a már több ízben hangzottatott vélekedésünket, hogy Szoyer Ilonka rendkívül bájos egyénisége és behizelgő közvetlensége feledtetni velünk énektudásának azt a néhány fogyatékoságát, mely nem is annyira fejlődésre képes organumában, mint annak a szerepkörnek az utóizében rejlik, a melyet a magyar színházban hosszú időn keresztül betöltött. Hangjának üde csengésében is néhol jelentkeznek bizonyos egyenetlenségek, melyek azonban mind nem tudták befolyásolni azt az osztatlan rajongást, a melylyel a közönség a maga kedvenczét környékezi.

Szoyer sikerei, bájos hangján felül, abban gyökeredzenek, hogy gondtalanul bizza magát pajzán temperamentumára, mely a legközvetlenebb művészi tolmács a közönség szívéhez. Csak éppen az öntudatos színjátzó intelligenciáját kell még a kedélyéhez párosítania, hogy a felszínre törekvő egyenetlenségeket egyensúlyban tartsa. Ha Szoyer Ilonka művészi ambíciója ennek a szükségét önmagából fogja hitvallássá deriválni, akkor kevés énekesnője a jelenkornak fog véle az első-ségekben vetélkedhetni.

F. E.

A budapesti magyar színház Fifi című darabja, a melynek szenzációs zenéjéről a mi lapunk elsőnek emlékezett meg, csakugyan elsőrangú kasszadarabja lett a színháznak és nem csak

lódott benne az a német zenemű kiadó cég sem, a mely az énekes mű előadási jogát a külföld számára megszerzte. Ha a közönség érdeklődése Fedák Sári Fifi alakítása iránt a mostani arányokban megmarad, úgy hováhamarább ismét egy 50 előadásos jubileumról emlékezhetünk meg. Ez a határozott siker a Dr. Schwimmer Aurél inventióján felül jórészt a színházi vezetőség szerencsés kezét dicséri.

F. E.

A schönbrunni jótékony célú előadások programja immár végérvényesen van megállapítva. Előadásra kerülnek a következő darabok: Wilbrandt A. „Szem től szembe” című egyfelvonásos vígjátéka. A főbb szerepeket Wydenbruck grófnő és Czinkel ur fogják alakítani. Ezután következik „A georginák” című egyfelvonásos énekes játék, melyet Roger nyomán Stoll August dolgozott át. Szerepelnek ebben a játékban: Kiemauesség Anastasie grófnő, Ceschi a Santa Croce gróf és Welscherheim grófnő. Végül „Hamu pipőke” előképek Bourgoing bárótól melynek zenéjét Bayer E. szerzte. Az előképeket lovag Hamme tanár utasításai szerint tanulják be és részt vesz benne a díszes társaságnak számos hölgy- és férfitagja. Az előadások folyó hó 19-én és 20-án lesznek megtartva. Tartamuk 3-3 órára van tervezve. A ki meghívóra tart igényt forduljon ebbeli kérelmével a schönbrunni jótékony előadások bizottságához Bécs I. Josephsplatz 5. Palavicini örökös palotájában. Meghívók nélkül jegyek nem lesznek kiszolgáltatva.

H. L.

Színház és művészet.

A láda titka. Bernard Tristán bohózatából, amely a budapesti Vigszínház legközelebbi ujdonsága lesz, a próbákat már teljes díszletezéssel rendezik. A mulatságos bohózat iránt nagy az érdeklődés és pedig annál is inkább, mint hogy a Vigszínházban már négy hónap óta nem mutatnak be francia ujdonságot. A láda titka e hó 15-én a következő szereposztásban kerül bemutatásra: Charles Godelle — Hegedüs Gyula, Jeanne — Varsányi Irén, Berthilde — Péchi Paula, Hippolyté Folarmand — Góth Sándor, Flappeau — Szerény Zoltán, Borlier — Balassa Jenő, Loemoy — Kazaliczky Antal, Blaise — Tapolczai Dezső, Rosalie — Hegedüs Ilona, Eugène — Győző Lajos, Félicie — Fábrián Cornelia, Augustine — Kürti Sarolta, Mathieu — Vendrei Ferencz, Guignon — Dayka Balázs, Trapont — Kassay Győző, Chalmu — Rónaszéki Gusztáv.

A primadonna bucsuja manapság már kötelező minden városra Nincsen abban semmi hiba, végre azért főváros a székesfőváros, hogy példát adjon a vidéknek s ha Budapesten a primadonnákat istenítik, miért ne tehessék ezt a vidéken is? Majd minden városnak megvan ma már az ő külön primadonna-affaireje, a legtanulságosabb azonban kincses Kolozsváré. Ott Bárdi Gabi az imádatot star, akinek aratott diadaliról magunk is több ízben adtunk hírt. A szép művésznő, a mennyire a távolból ítéletet formálhatunk magunknak, igazán kedveltje volt a kolozsvári közönségnek s a bucsuzása osztatlan sajnálkozást kelthetett. Úgy látszik azonban, hogy a kolozsvári közönség két pártra szakadt: a nagyon rajongók és a pusztán rajongók pártjára. A bucsuelőadásra a nagyon rajongók lefoglalták a nézőtér, minek folytán egy kolozsvári újság kifejezése szerint a bucsu zártkörű volt s élénk reszenzust keltett a szimplán rajongó kinszorultknál. Innenvaló az is, hogy a közönség ünneplése nem egészen nélkülözötte a

magánjellegét, a lelkesedés pedig az inscenáltságot. Erről olvasunk a sajtóban, mely teljes tisztelettel Bárdi Gabi művészetét iránt, tiltakozik az ellen, mintha a bucsuelőadás történetek az igazi közönség vállalná. — A mi nézetünk szerint kár egy művésznő tünne, lésén főnökkadni, bármily mestersegesen csinálták légyen is. Divat és lelkesedés dolga ez, s ha a kolozsváriak a tulzott primadonnakultuszon segíteni akarnak, akkor kezdjék meg a reformjukat — Budapesten, ahol ugyancsak nem mind arany, ami fénylik.

Magyar színház nagy sikerű kassza darabja, a Fifi, hosszú ideig minden este színpadra kerül, a premiér kiosztásában. A közönség érdeklődése egyre fokozódik a melodikus zenéjű, s vidám meséjű operett iránt, amely Fedák Sárinak, a czimszerep kreálójának rit a nagy sikert szerzett s dicsőséget a fiatal szerzőnek, Schwimmer Aurélnak, zúgó tapsok, folytonos ismétlések és számtalan kihívások alakjában. A Magyar színház Herkules című ujdonságának próbái serényen folynak. A francia operett, amelynek szövegét Caillavet és Flers írták, zenéjét pedig Claude Terrasse szerzte, egyike a legérdekesebb és legértékesebb műveknek. Hős Herkules, aki azonban a darabban nem a mithologia hőse, hanem ellenkezőleg gyáva, féltékeny ember, aki híres tizenket munkájából egyetlenegy sem tud elvégezni. A darab zenéje a francia operett-irodalom legbecesebb alkotásai között is első helyet foglal el s a francia kritika és a közönség egyhangú ítéletével Offenbach mellé helyezte szerzőjét. Az ujdonság bemutatóját valószínűleg még e hó folyamán megtartják.

Magyar művészek Marokkóban. Tornai Gyula, az ismert nevű jeles magyar orientalista festő nevével és Kárpáthy Rezső tájképfestő kíséretében hosszabb időre Afrikába utazott. Torna Algirt, Tunist és Orant ejti utba s azután Marokkóban, Mogadorban telepedik le, ahol a késő őszig marad.

Kubelik Jan befejezte óriási sikerrel newyorki hangversenyének sorozatát és el is utazott hangverseny után. Temérdek lelkes híve viharos ovációkkal ünnepelte a genialis hegedűművészt a Metropolitan-színházban, sőt el is kísérté a kikötőbe, míg hajóra nem szállt.

Sada Yacco Rómában. A nagy zajjal, de annál kisebb művészi sikerrel Európát keresztül-kasul járó japán színtársulat, mely nálunk is bemutatkozott, visszatért Oroszországból és Rómába ment. Sada Yacco az örök városban öt estén fog játszani.

Soh'se halunk meg! Ez lesz a czime annak a mulatságos énekes bohózatnak, mely eddig Bécsben, Berlinben és a legtöbb külföldi színpadokon zajos sikert aratott és amelyet Heltai Jenő alkalmazott a magyar színpadra a Városligeti Szinkör számára. Ez lesz a szinkör első ujdonsága, amelyvel az idej rendes évadját május elején megnyitja. Feld igazgató az ujdonságot fényes kiállításban és elsőrangú szereposztásban fogja színpadra hozni.

Szerződötetés. K. Tarnay Leonát, ki két éven át a kecskeméti színházi közönség dédelgetett kedvence volt s aki legutóbb a pécsi nemzeti színházban nagy sikerrel vendégszerepelt, egy évre Komjáthy János társulatához, Kassára szerződött.

Fedák Sári Berlinben. Fedák Sári, a Magyar színház saját külön starja, a vakációban sem marad télenül. Ma írt alá egy szerződést a berlini Wintergarten igazgatóságával a nyár tartamára szóló vendégszereplésre, amiért a galánus német 10.000 márkát áldoz.

Ledofsky Gizella Temesvárott. Temesvárott óriási sikerrel vendégszerepelt most Ledofsky Gizella, a Magyar

színház primadonnája. Ledofsky ott kezdte pályáját Temesvárott s a hálás közönség lelkesen ünnepli most nevelőjét.

A meztelen lábú táncosnő. A legcsiklandósabb pikantériaszámba menne, ha egészen szavahihető festők és szobrászok állítása szerint nem egy klasszikus művészet tiszta varázsa áradna azokból a táncosokból, amelyeket miss Izidora Duncán, egy ifju amerikai táncosnő, lejt meztelen lábszárrakkal ókori poéták verseire és híres olasz mesterek képei után. A kaliforniai táncosnő maga alkotta meg magának ezt a sajátos táncművészetet, amelyet ő maga „táncos-bölcsészettnek” nevez. Amit a poéták versekben mondanak el, azt mond meg el én a tánczómmal. A lábaimmal szavalom el a költő versét; a testem ringásával és az arcom mimikájával tolmácsolom a gondolatait és az érzéseit! — mondja miss Duncan. Egy eltánczolt Horatius-vagy Catulluskötemény, vagy egy tánczolt Botticelli-festmény. Mindenesetre egészen sajátos egyéni művészet, a melyben lehet nagyon sok „bölcsészet”, de éppannyi pikantéria is — a meztelen lábakkal fogva. Kétségtelenül rendkívül érdekes lesz miss Duncán ebben a sajátos művészetben élvezni és csodálat sem csodálkozni rája, ha a szenzáció-éhes közönség megostromolná az Uránia-színházat, melynek zínpadán a meztelen lábú táncosnő a jövő héten (16-án, 17-én és 18-án) be fogja magát mutatni a közönségnek.

Drága Dickens-kiadás. George D. Sproul kiadó — mint az Allgemeine Ztg jelenti — Charles Dickens műveiből oly kiadást rendez, melyből minden példány 250.000 márkába fog kerülni. A kiadás czime ez lesz: „St. Dunstan's illuminated Dickens”. A legdrágább könyvek egyike lesz, amit val ha előállítottak. Csak 15 példányt fognak nyomni, mindeniket 130 kötetben. 8 példány van Amerikába, 7 Angliába szánva. Jelenleg hat kötet van nyomás alatt. Az egész mű három év múlva lesz kész.

Nemzetközi tárlat Budapesten.

Ha föltesszük, hogy a magyar sajtó a hazai közvélemény művészeti lelki merete, akkor csodálkozással tapasztaljuk, hogy ez a közönyéről világhíres közvélemény, mely megragadó ékesszólással buzdul föl a nemzetközi tárlatok rendezése ellen. — Az embert szinte ámulatba ejti, hogy néhány jó képnek a látása mennyire megzavarja, a máskülömben eszesen gondolkodó, műbírók ítélőképességét. — Legyávézzák a magyar festőművészet lassan dolgozó jeleit, hogy erre a tárlatra nem küldték be félig még nyersnek mondható vásznakat. A fiatalokat eddig sohasem látott gyöngésséggel vádolják és azzal, hogy illetlen módon kiállított műveikkel kiszolgáltatták művészi képességeiket — egy lesújtó összehasonlítás nagy erkölcsi vereségének.

No! hát mi is részt vettünk a műkiállítás megnyitási ünnepében és minden nyomtatott vagy élő kalauzolás nélkül nekiszabadítottuk izlésünket a képsorozatok művészi fölbecslésének. A kiállítás magyar részének dicséretére legyen mondván, hogy a vásznakról olyan erőtejes magyar egyéniség áramlik a szemlélő elébe, hogy már emez egyetlen erős kvalitás miatt sincs okunk feltékenynek lenni, a tárlatra került külföldi művészet termékeire. De akadunk bőven magyar képekre, a melyek rajzban, coloritban és compositióban is bátran fölveszik a versenyt az olyan igen nagyon rettegett idegen collectió jelesebb alkotásaival szemben. Portrait-jaink pedig, László tüntető távolma

Nehr Sándor

műlakatos-mester,

BÉCS,

IX., Spittelauergasse 4.

Vasszerkezeti és műlakatos műhely.

Legjobban készített üvegházak, mint meleg és hideg házak egyszerű és kettős üvegtáblával, melegházak, téli kertek, sarjadó ládák, verandák, udvari tetők, felső és diszvilágítók, lépcsők, csigalépcsők, erkélyek, kertrácsok, kapuk, lépcsőkörletök, sirboltrácsok stb.

Pöstyén fürdő.

Télen át is nyitva. Csúz-, Köszvény-, Ischias betegek europaszerte elismert legkit. gyógyítóhelye. Fürdőt kiki saját szobájában kaphat. Prosp. küld a fürdőigazgatóság.

Nizza. Franciaország.

Hotel de la Grande Bretagne

A Jardin Public mellett. Gyönyörű tekvéssel a két kaszinó között. A központban, a tenger partján. Pompás kilátással, déli irányban. A hangverseny és sétány a ház előtt. Elsőrangú szálloda. Kényelmes, modern berendezéssel. Villamos világítás.

Nizza legszebb helye.

Rueck és Textor, tulajdonosok.

Riedhof nagy vendéglő Bécs.

VIII., Schösselgasse 14, Wickenburggasse 15.

Nagy éttermek, külön szobák, club-termek. Bécs város legnagyobb kertvendéglője, díszített tükörverandával. Régi híru konyha. Kifünő borok.

Tulajdonos: Benedickter János.

Budapesti Takarékpénztár

és

Országos Zálogkölcsön

Részvénytársaság.

Helyiségei:

Budapest, VI., Andrassy-ut 5.

Részvénytöke:

10.000.000 korona.

radása ellenére is, oly briliánsak mint sikereinek legszebb napjaiban. A sokoldalú Szenes, de még inkább a geniális Mark Lajos néhány portrajta külföldi szigorú mérték alkalmazása mellett is elsőrangú műalkotás. — Hogy még nem dolgozunk oly nagyarányú művészi fogásokkal mint ama nemzetek, amelyeknek művészi fejlődése jó néhány századdal nyulik vissza a múltba, azon nincs mit csodálkoznunk. De még így is, legalább tudatunkban már consummáltuk az eddig mögöttünk maradt művészi iskolák és fölfogások haladását.

És mennyire megtermékenyül a mi phantasiánk, mikor beelátunk az idegen festők művészetének vegykonyhájába a nélkül, hogy a magunk egyéniségét — mely kizárólag a miénk — cserébe adnók az elcsesztett technikai raffinériáért.

Szegényebbnek érezném magam egy roppant nagy művelődési hányaddal, ha teszem Bracht Euegen ezuttal kiállított műremekeit nem dolgoztam volna föl magamban művészi ízlésem alkatelemeivé. És szakasztott így állok a többi nagy külföldi művész hozzánk küldött mestermunkáival is.

A nagy példák mindenkor sarkalták az ecsetforgató művészek becsapását még tökéletesebb művek alkotására. Hiszen minden nagyarányú fejlődési folyamat kialakulásának ilyen természetű a háttérben lappangó indítéka. Versengés nélkül nincsen fejlődés. Fejlődés nélkül nincsen bizsergő életeleviség. Hanem van stagnáció, tespedés és tengődés míg végül is mindenre a kriptaszagú enyészet teszi rá hideg kezét, hogy hasonlónak tegyen mindent szomorú önmagához.

Az országos magyar képzőművészeti társulat mindenkor nagy és hazafias feladatot teljesít azzal a komoly művészi törekvéssel, hogy esztendőről esztendőre egybefoglaló nemzetközi kiállításokat rendez, melyek — bárki bármit beszél is — művészi hitelünket csak emeli a külföld szemében. Mert a külföld igazán nem hederít az olyan kicsinyes érzékenykedésekre, amelyeknek művészi eseményeink egyik legjelentékenyebbikét akarjuk áldozatul odavetni.

A tárlat részletes méltatására különben még visszatérünk.

Farkas Emil

Különféle.

Bécsi kalauz.

- Bécsi magyar egyesület: I. Theinfallstrasse 4.
- Bécsi magyar iparoskör: VI, Gumpendorferstrasse 9.
- Első alsó-ausztriai magyar munkásképző-egylet. VI., Magdalenenstrasse 65.
- Bécsi magyar dalkör. IX., Garnisonsgasse 20.
- Magyar hitszónoklat minden vasárnap délelőtt 11 órakor a Kärtnerstrasseben levő Johanner templomban Torma Izidor lelkész által.
- Akademie der bildenden Künste. Képzőművészeti akadémia, Schillerplatz 3.
- Akademie, Theresianische. Theresianum vegyészeti laboratóriummal, IV. Favoritenstrasse 15.
- Akademie der Wissenschaften. Tudományos akadémia, I. Universitätspl. 2.
- Albertina Albrecht főherceg rézmet. szeti és rajzgyűjteménye, I. Augustinerbaste.
- Állatsereglet a Schönbrunni kertben.
- Arsenál cs. k.
- Felső- és alsó-nyelvnyvtára I. Hofburg.
- Udvari könyvtár: I. Josefsplatz.
- Egyetemi könyvtár: I. Franzensring.
- Tudományos akadémia könyvtára: I. Universitätsplatz 2.
- Képzőművészeti akadémia könyvtára: I. Schillerplatz 3.
- Technika könyvtára: IV. Technikerkstrasse 13.
- Keleti muzeum: I. Schottenring.
- Műipar muzeum: a Stubenringben.

— Kunsthistorisches Museum és Naturhistorisches Hofmuseum: Állat-, növény- és ásványtani gyűjteményel. Burgring.

— Ophthalmologiai muzeum: a közporkörházban IX. Spitalgasse 2.

— Technologiai iparmuzeum: I. Eschenbachgasse 11.

— Kunstverein: I. Tuchlauben 8.

— Művészház: I. Lothringerstrasse 9.

— Kereskedelmi akadémia I. Akademiestrasse 12.

— Naturalien-Kabinet: I. Josefsplatz.

— Képzőművészeti képtár: I. Schillerplatz.

— Schatzkammer.

— Museum der Stadt Wien: I. Rathaus.

Gyermekházasság. Egy vidéki lapban olvassuk ezt a különös históriát: Nagy-Zorlenc pozsony megyei faluban e hó elején hallatlan dolog történt. A községnek egy gyermek-házasság ritka látványosságában volt része, amely az itteni szokásnak megfelelően játszódott le. A „gyermekházasság” kifejezést szó szerint kell venni. A vőlegény ugyanis Migetl János nagy-zorlenci gazda 14 éves fia volt, a menyasszony pedig, akit Voic Vicának hívnak, alig néhány hónappal fiatalabb nálánál. A fiatalok csak tavaly ismerték és szerették meg egymást, amikor még mind a ketten iskolába jártak. Elhatározták, hogy a faluba divó szokás szerint férj és feleség lesznek. És a nevezett módon csakugyan férj és feleség lettek. A dolog a legnagyobb nyilvánosság előtt történt, minthogy a faluban nem is találják ezt a dolgot különösnek, amelyet a szokás szinte törvényszerűvé szentesített itt. A vidám, ujjongó nászmenet élén zene járta be az utcákat. Szomorúan mulatságos volt látni a liliputi párocskát, amint nagy komolyan haladt a menet közepén. Nem kevésbé fölemelő dolog az is, hogy a nászalkomán csaknem az egész falu népe részt vett. Hogy ez a senkitől meg nem esketett s mégis házasságra lépett párocska mivel nyugtatja meg vallási tekintetben a lelkiismeretét, az is érdemes a följegyzésre. Az egyik templomban esküvő volt s a kis gyerekek is ebbe a templomba ment. Mikor az új házasságát megáldotta a pap, a két gyermek szintén letérdelt, a pap felé fordulva, abban a szent meggyőződésben, hogy az áldásból ilyenformán nekik is jutott. Egy pozsony megyei országgyűlési képviselő, aki értesült a dologról, már beadványt intézett Pozsonyvármegye alispánjához, amelyben ez ellen a mind jobban terjedő szokás ellen orvoslást kér.

A vivőmester felelőssége. Érdekes ügyben fog legközelebb dönteni a budapesti törvényszék vádpancáca, abban a kérdésben ugyanis, hogy meddig terjed és hol szűnik meg a vivőmester felelőssége? A kérdés a következő eset alkalmából merült fel: Gennári József ravigói származású budapesti vivőmester tavaly, december 3-án saját vivőtermében fejjével ellátva, keskeny pengéjű olasz kardokkal vivási gyakorlatot tartott egy régi tanítványával, Schindler Emil máv. tisztviselővel, ki támadás közben arccal neki ugrott a vivőmester kinyújtott kardja hegyének. Minthogy a fejjel sodronyhálózata nem volt eléggé sűrű, a vékony olasz kard hegye áthatolt rajta és Schindler Emilt a jobb szeme alatt súlyosan megsebesítette. Ebben az ügyben büntügyi vizsgálat indult meg, melynek befejezte után az ügyészség vádat emelt Gennári József vivőmester ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sérítés miatt. Védője, dr. Jankovich Jenő a vádirat ellen ma adta be a kifogásokat. A védő azt vitatja, hogy a vivőmestert nem terheli semmi gondatlanság, mert Schindler régi, gyakorlott vivő, ki a mérkőzéseknél saját szereit használja. Az akkor használt fejjel is az övé volt, s így a bekövetkezett szerencsétlenségért csakis magát okozhatja. E pör kimenetelére iránt a fővárosi vivőmesterek nagy érdeklődéssel tekintenek.

Az orvos és a festő. A párisi Figaro egy kis históriát ír meg, a melynek két főszereplője egy orvos és egy festő, azonkívül szerepel a történetben még egy kutya és egy festékes fazék. Az eset egyébként a következő: X. orvos a napokban ebéden volt Z. festőnél, a ki nagy hírnévnek örvend. A dohányzóban a festő egyszerre csak behozza Mirzát, kedvenc kutyáját.

— Nem vizsgálná meg, kedves barátom ezt a szegény állatot? Ugy közhöz egy hét óta, hogy majd meghasad érte az ember szíve Ugyan nézze meg, kérem, nincs-e valami baja a mellében.

A fiatal, de eléggé híres orvos nagy kelletlenül megtette, amit kértek tőle.

Néhány nappal később a nagy festő ebédel a dokornál. Ebéd után átvonultak a rendelő terembe, amely szép modernül van felszerelve, s tele van tölgyfa-faragásokkal, bronz- és vasműtárgyakkal és egész sereg egyéb érdekes holmival. Egyszer csak az orvos odamegy a festőhöz, kezébe nyom egy festékes fazekat, amilyent a mázolóknak használnak és így szól hozzá:

— Kedves barátom, valamivel terhelni akarom, de ne nehezteljen meg érte. Ez a függőnytartó nagyon elűt a mennyezet színétől, reményem, megteszi azt a kis szívességet, hogy eltünteti ezt a különbséget.

A nagy festő nagyot bámult egy pillanatra, de aztán megtette azt, amire kérték.

Elpusztult japán zászlóalj. A pétervári Novoje Vremjának jelentik Japánból, hogy egy kétszázöt emberből álló zászlóalj, amely Aurmoriban állomásozik, a hegység között a hóviharban elpusztult. A kétszázöt ember közül csak nyolczvanhárom menekült meg.

Német nyelv az amerikai iskolákban. Drezdából jelentik, hogy az ottani iskolai tudósítónak hivatalos forrásból kapott newyorki jelentése szerint az öt atlanti állam kormányai a szövetséges kormányhoz fordultak, hogy az összes északamerikai iskolákban tegye kötelező tárggyá a német nyelv tanítását.

Nő mint huszárkapitány. Különös válpórt indított legközelebb X. Tivadar bécsi mérnök szép fiatal neje, Szidónia, ellen. Váló okul neje hűtlenségét hozta föl s bizonyítékul a keresethez egy képet csatolt, melyen neje huszártiszti egyenruhában van lefényképezve egy valóságos kapitánnyal. A panaszos, ki a rennwegi kaszárnnyával szemben lakik, amint nemrég egyszer hazatért, észrevette, hogy neje előle valami tárgyat el akar rejteni. Elkaptá tőle s az említett kép volt. Kérdőre vonva, az asszony azt mondta, hogy jux-ból vétette le magát közösen a kapitánnyal, akit neki egy barátja mutatótt be s ugyancsak „jux”-ból választotta a huszárkapitányi ruhát is. Ebben a dologban semmi különöset nem látott, annál kevésbbé, mert a kapitány ur többi hölgyismerősei is így fotografálták le magukat. A férj azonban a dolgot nem tekintette „jux”-nak, hanem nagyon is komolynak s megindította a válpórt.

Magyar orvosok diadala. A hamburgi Unnafele nemzetközi pályadíjat, amely egy, a bórakokra vonatkozó kérdés megoldására volt kitzve és amely az elmúlt esztendőben nem volt kiadható, az idén dr. Beck Soma kórházi rendelőorvos és dr. Krempecher Ödön adjunktus a II. sz. kórhonczetani tanszék mellett, nyerték el. Pályabírák Orth, Hauser és Fraenkel professzorok voltak. A pályadíjnyertes munka a Pertik Ottó tanár igazgatása alatt álló II. számú kórhonczetani intézetből került ki.

Bösendorfer L.

cs. és kir. osztr.-magy. udv. és kamarai

zongoragyáros

Bécs, I., Herrengasse 6. sz.

Raktár Budapesten:

CHMEL és FIA cégénél

Gizella-tér, Haas-féle palota.

Legrégibb cég

egyleti
jelvények,
diszérmekek
és
Versenydíjak
gyártására

A legfőbb magyar egylet szállító.

Abel József és Agoston

ékszerészek

BÉCS

IV. Wiedener Hauptstrasse 3.

Mintaküldemények (arany-, ezüst- és fém-készítmények) bérmentve küldetnek

= A cég alapított 1835-ben. =

MATTONI-féle

GISSHÜBLER

legfőbb égvényes
SAVANYUKUT.

Legrégibb magyar pezsgőgyár.

Alapított 1825-ben.

HUBERT J. E. POZSONY

Géntry Club

Extra dry.

A budapesti országos

kaszinó pezsgője.

Készítmény francia mód szerint!

Genfi órák gyári raktára

Papp Zoltán

órák,

BÉCS, III., Rennweg 13D.

Uj órák és mindennemű complicált javítások műhelye. Uj órák gyári áron. Felülmul minden versenyt.

Képes gazdag árjegyzék ingyen és bérmentve.

Törley József és társa

Promontor (Budafok).

Ajánlják elismert kitzű pezsgőboraikat:

„Talisman sec” stb.

Vezérképviselő Ausztria részére:

Weislein Ferencz, Bécs, Czervingasse 14.

József főherceg
ó Fensége
udvari szállítója.

Arany érdemkereszt tulajdonosa.

GIGANTE A. ékszerész
FIUME Piazza el Duomo.
„MORETTI“ különlegességek készítése.

Kitüntetések: Páris 1878, Székesfehérvár 1879, Trieszt 1882, Budapest 1885, Brüssze 1888, Budapest 1896, Budapest 1886, Brüssze 1897, Fiume 1899, Páris 1900.

Gigante A. eme különlegesség igazi művelője és javítója.

Arco. Dél-Tirol.
Casino di Cura szálloda és pensio
(ezelőtt „Schweizehof“)

Legszébb napos helyen, teljesen új berendezéssel a legnagyobb kényelemmel
Villamos világítás. Fedett sétány, olvasóterem, diszes hangversenyterem.
Kávéház és vendéglő, kitűnő konyha. A portás az indóháznál minden érkező
voutatnál. Felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Burner Károly.

Üveges, gyémánt és gyémánt-szerszám-gyár
Urbanek János és társa
BÉCS, IX., Porzellangasse 18.

az államvasutak és a tengerészeti műhelyek szállító. Nyers gyémántok furó cselokra, üveghúrták és gyémántfoglalkók részére. Gyémántok üvegmetszésre, köszörülés és technikai cselokra. Litografusok, kartongyárosok részére, acél, porcellán és papírhengerek furására és lecsavarására.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Szanatorium és Vizgyógyintézet
ABBAZIÁBAN.
Igazgató-tulajdonos
Dr. SZEGŐ KÁLMÁN.
Felvétel egész éven át.
Állandó orvosi felügyelet; szak-
szerű kezelés; kitűnő ellátás;
modern kényelem;
mérsékelt díjak. Telefon-össze-
kötötetés Fiumével.

Minden háziasszony és anya

Üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávét (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

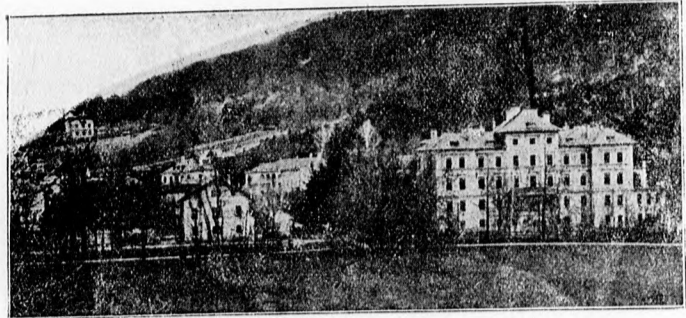
Damó Ferencz
polgári és katonai labbelli készítő.
Dicsérő oklevél tulajdonosa.
Bécs, III., Hauptstrasse 30,
IV. Stiege, I. Stock.
Ajánlja magát minden e szak-
mába vágó munka pontos kivételére.
Különlegessége: a katonai labbelli.

Lussinpiccolo. Klimatikus gyógyhely.
„Friczi“ pensio családi ház.

Október 1-jétől május 15-éig nyitva. Gondosan kezelt kitűnő konyha, nagy étterem. Fürdőszobák. Teljes pensio (szobával együtt) 7-10 Korona

Vorderbrühl-Sanatorium
Mödling, Bécs mellett.

A Wienerwald legszebb vidékén fekvő magán gyógy- és ápoló-intézet minden korn lábadozók és idültbetegek részére. — Egész éven át nyitva. — Felvilágosításokat nyújt és prospektusokat küld az orvosi és közgazdasági vezető Dr. Sheimplug Miksa, sebész és volt primár orvos a E. H.-i Maria Terezia Seehospiz-ban.

Első és legrégebb
napgyógyítóintézet

Veldesben, a veldesi tó mellett, Krajnában.

Budapestről a déli vasutttal 9 1/2 óra alatt érhető el.

Itt alkalmazták először a nap- és fény-levegőkúrát.

Egyedül racionalis, számos év óta kipróbált idegerősítő- és edző-
kúra. Nagy fürdőház, légsátortelep. Mérsékelt árak. **Szezon május 28-tól október 10-ig** Félvilágosítást ad az igazgató orvos **dr. Rhoden, Wien, IX., Porzellangasse 13,** és a tulajdonos alapító **Rikli A. Veldesben.** Prospektus ingyen.

Alapított 1867-ben.

Alapított 1867-ben.

Valódi karlsbadi ostyát

(Különlegesség) készít és szállít (Különlegesség)

BAYER KÁROLY,

ezelőtt Bayer Borbála es. és kir. udvari szállító és porosz királyi udvari szállító.

KARLSBAD.

„Novara“-hoz, a Cafe Elefant fölött és Mühlbadgasse 12-ik számú sátor.

Ezüstérem Lipcse 1892, Eger 1892, Aranyérem London 1893, Aranyérem Bécs 1894.

Telefon 138.

Szétküldés postán az egész éven át.

Hall fürdő. Felső-Ausztriában.

Első rangu jódsós fürdő. (Jód: 0,358; Brom: 1,044. dr. Ludwig udv. tanácsos véleménye szerint). Idény május 15-től szept. 30-ig.

A kontinens legerősebb Jód-forrása görvény és azon általános különleges kör ellen, amelynek a jód fontos gyógyhatányt képez.

A Krensthal és Steyrthalbahn állomása. Modern berendezett fürdők. Minden modern gyógyeszköz. Massage, belélegzés, gőz-, zuhany- és hidegfürdők. Villamos két fülkés fürdők. Villamos fényfürdők. Pompás fekvés. Gyönyörű gyógypark. Színház. Gyógyzene, hangversenyek, bálók, Lawn-Tennis stb. Diszes szállodák és magánlakások. Gyermek-pensiók. A gyógyvendégek száma 3600.

Uti irány: Bécsből Linzen és Steyren át (közvetlen kocsiban) 6 óra. Passauból és Salzburgból, West-Unterhronn át 3 1/2 óra.

Prospektusokat ingyen küld az országos intézetek **vezetősége.**

Ilidze fürdő

Sarajevo mellett Boszniában. Posta-, táviró- és vasut-állomás.

Kénes és lappfürdők

(hőfok 58° C.) rheumatikus bántalmak, köszvény, angolkór, esont és női bajok ellen.

Fürdőevad: május 15-étől október 15-éig.

100-nál több elegáns és minden kényelemmel ellátott vendégszoba és szalonok három kinstári szállodában. Kávé-, billard és tarsalgó-termek. Mérsékelt árak!

Szobák kiszolgálással együtt 80 krtól 2 frtig. Hosszabb tartózkodás esetén 10 egész 20% árkedvezmény. Előkelő vendéglők, olcsó penzióval. Rendkívüli szép fekvés, nagyszerű éghajlat, számos szórakoztató hely, croquet és lawn-tennis tér, naponta zene, pompás sétányok és kirándulások, nagy löversenyek, **Gyógy- és zenédíjak nincsenek.** Olcsó nő-, lapp- és teljes fürdők. Prospektusokkal és felvilágosítással szolgál a

fürdőkezelőség.

GRIES-BOZEN mellett

Dél-Tirolban.

Éghajlati gyógyhely. Elsőrangú orvosoktól ajánlatik kellemes előnyös fekvésénél fogva. Pormentes és egyenletes levegője a tartózkodást igen kellemessé teszi. Az idején 9 hónapig tart.

1. Szeptembertől—novemberig szőlőkúra
2. Decembertől—februárig legenyhébb éghajlati hely osztrák földön.
3. Márciustól—májusig kellemes tavaszi tartózkodás.

Felvilágosítással szívesen szolgál és prospektusokat küld.

a gyógybizottság.
Griesben, Bozen mellett.

Fiziko-diätikai gyógyítóintézet

BAD TOPOLSCHITZ.

(Posta Schönstein, Cilli mellett, Stájerország.)

Legmodernebb berendezés! **Olcsó árak!** Gyönyörű hely!

Gyógyít minden idült bajt, hosszantartó lábbadozás és bármilyen gyengeségi állapotnál ajánlatos.

Az intézet egész éven át nyitva van.

Prospektust küld és felvilágosítást ad a gondnokság vagy a Bécsben, VI/I, Maria-hilferstrasse 31. sz. a. lakó fürdőtulajdonos dr. HUTTERN GUSZTÁV, azelőtt a Rikli A.-féle Mallnerbrunn természetes gyógyintézet igazgatója Veldesben (Krajna).

Dr. BREHMER-féle világhírű

gyógyító intézet

tüdőbajosok részére

GÖRBERSDORF (Szilézia).

Igazgató-orvos: **Petri**, titkos tanácsos, dr. Brehmernek sok éven át volt segédorvosa.

Prospektust ingyen küld **a gondnokság.**

Sürgőnyezim: Magyar Magyaracél Budapest.

aczelárugyár részvénytársaság

a „Poldiaczel“ gyártmányok

egyedüli képviselője a magyar szt. korona országokban.

Gyárt és szállít:

„Poldiaczelt“

mindennemű szerszámoknak, kovacsolva és hengerelve. — Különleges aczélok és kereskedelmi aczélok „POLDIACZÉLBÓL“.

és a

Magyarországon egyedüli szállító a zólyom-brézói gyártásu

Holzer Jakab és Társa-féle

szabadalmazott különleges rugóaczelnek.

Kizárólagos gyártása a „LEMOINE“ módszer szerint előállított hordó-
ütkező-, tekeres- és csavarrugóknak mindenféle járóűvek számára.

Gyár, központi iroda s raktár: Budapest, VI. Külső Váci-ut 65. szám.

Magyarországon legnagyobb szerszám és rugó-aczel raktár.

ROYKÓ VIKTOR

tiszaujlaki gyógyszerész

fehér, barna és fekete rég ismert

KÖZKEDVELT MAGYAR BAJUSZPEDRÓJE.

← Nagy doboz 35, kicsiny 20 kr. →

Magában foglalja egy jó bajuszpedrőnek minden tulajdonait. — A bajuszt növesztí, ápolja, nem töri, jól összetartja, puhává és hajlékonyává teszi.

Valódi csak akkor, ha minden doboz (skatulya) feneke az itt látható védjeggyel, fedele pedig kívül piros, belül kék színben teljes névaláírással „Roykó Viktor“ van ellátva.

Postán legkevesebb két doboz rendelhető. Szállítólevél és csomagolásért külön 10 kr. számítatik.

Viszonteladók illő %-ban és 20 nagy, vagy 35 kis doboz vételénél már bérmentes megküldésben részesülnek.

Vezérképviselő Ausztria és melléktartományai részére:

„Alte k. k. Feldapotheke“ Bécs, I. Stefansplatz 8.

Hotel „Moderne“ Garni

Bécs, I., Krugerstrasse II.

Uj ház, kényelmes modern berendezéssel, villamos világítással. Olcsó díszes szobák. — A város központjában, az opera mellett.

Tulajdonos **Witzmann Károly**
a „Hotel Stefanie“ tulajdonosa, II., Taborstrasse, a gabona tőzsde mellett.

Gardone-Riviera. Olaszország.

HALM VILMOS

kereskedelmi kertészete.

Virágkötés. Virág és növényzet szétküldés a bel- és külföldre.

Különlegesség: a subtropikus növények tenyésztése a szabadon. Pálmák, Cycadok, Juccok Dasyliariák, Dracaenok, Gyneriák és Bambusok, Örökzöld lombos növények. Coniferák. Szétküldés egész évben postán vagy vasuton utánvét mellett. Csomagolás saját költségén.

Első Biztosító Intézet

Katona szolgálat esetére.

Ó. es. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt.

Budapest, Váci-utca 34.

Bécs, I., Franz Josefs-Quai 5.

Biztosítási tőke: 35.000.000 korona.

Tőkék és járadékok biztosítása fiúgyermeknek számára a katonai szolgálat költségeinek fedezése, illetve be nem soroztatás esetén ellátás czéljából a nagykorúság idejére. Az összes üzem-hason a biztosítottaké. A busorozott ifjak ezenfelül a biztosított tőke 60—70%-ának megfelelő külön nyereseményben is részesülnek. Olcsó díjtételek. Előnyös feltételek szabadon szabályoztak

Császár-fürdő

Téli kura. Budapest legnagyobb fürdőintézete, több mint 11 hőforrással (27,5—65,5° C.) rendelkezik.

Nyári kura. 80 öltözővel, 1 forró és 2 langyos medence. Gőz-kamra (43—46°). Zuhanykamra. Hideg medence.

Gőzfürdő elkülönítve hölgyek és urak részére. Fedett női uszoda. Uriuszoda 1860 m.

Iszapfürdő A kontinens legnagyobb intézete. Tükörfürdők. Törökfürdők. Márvány-, porzellán- és kádifürdők.

Gyógyhely 200 jól berendezett szobával. Aranyékos park.

Alapított 1548. év előtt.

Kitüntette

6 arany, 2 ezüst és 1 bronz-éremmel.

Bécs 1883.	Bécs 1892.
Páris 1889.	Zágráb 1892.
Genf 1889.	Genf 1893.
Nizza 189.	Marseille 1893.
Budapest 1896.	

Rák gyógyszer-tár Mittelbach S.

BÉCS, I., Hoher Markt 8. szám. (Palais Sina)

Országos telefon-szám 3571.

Egyike a legrégebbi gyógyszer-táraknak Bécsben, (alapított 1548. év előtt), a város központjában.

A Svajczi Pharmacopöe után készült labdacso

Este lefekvés előtt 1—2 darab bevétel biztosan hat hashajtólag anélkül, hogy fájdalmat okozna, egyttal előmozdítja az étvágyat és az emésztést. Valódi csakis a „Vörös rák“ védjeggyel és a készítő aláírásával. **Ára 1 k. 40 fill.**

Polgári és katonai lábbeli készítő
előírás szerint és legújabb alakban.
Magyarok figyelmébe különösen ajánlva.

Szilágyi Manó,
I., Tuchlauben 18. Bécsben I., Wildpretmarkt 5.
(A kapun belül az átjáróban.)

Szenvedő lábakra alkalmas cipők készítésében specialista.
Gipszalakzatok a lábáról kívánatra készíttetnek.
Lábbeli és gummizipó javítások pontosan készíttetnek.

Fürdő és éghajlati **Vöslau** Idény: májustól—októberig.
gyógyhely.

Gyönyörű fekvéssel a Wienerwald előmagaslatain pompás sétányokkal a kiterjedt fenyvesekben. **Összeköttetés Béccsel 40-60 perc alatt naponta 60 személy- és gyorsvonattal**

Természetes források (Akrathothermen) 24 fok C.

Női betegségek, idegbajok, vérszegénység, altestbajok ellen, gyengélkedés stb. — **Tó-, teljes-, kád-, zuhany- és esési fürdők, só-, fenyő- és más gyógyfürdők, tej-, savó- és ásványvíz gyógymód — Electrotherapiae. Terrain-gyógymód, gyógytornászati és Massage.**

† **Soványtság** † † **Kövérség** †

Vakítószép, eszményi és harmonikusan telt **testidomok** egyesegyedül csak a biztos hatású és minden tekintetben ártalmatlan **Aphroditin** használatával érhetőek el.

Szenzációs készítmény. „Legmagasabb kitüntetés. Törvényileg védve. Orvosiilag ajánlva. Megszünteti a vérszegénységet, gyöngöséget, idegességet stb. Ujjáfejleszti a test életerejét. Kezesség a biztos hatás tekintetében. Számos elismerés és köszönetnyilvánító levél. Csodahatású összetétel. Meglepő és kielégítő.

1 csomag 3 K 45 fillér. 3 csomag 9 K. Az összeg előzetes beküldése esetén a szállítmányok bérmentesek. Raktárak és képviselők nyerhetők.

Krysteller B. tápszergyára
BERLIN 125. Friedrichstrasse 218.

Megszűnik az eszményileg harmonikus **testidomok** érhetőek el, ha a biztos hatású teljesen ártalmatlan szépitő és tápláló **Santalin** port használjuk. Szenzációs és garantált eredmény. diätetikus vagy önmegtartóztatási rendszer. A hivatás megzavarása nélkül használható. Törvényileg védve. Legmagasabb elismerés. Orvosiilag ajánlva. Hálairatok. Csodálatos. 1 csomag 4 K. 3 csomag 12 K.

Az összeg előzetes beküldése esetén a szállítmányok bérmentesek. Raktárak és képviselők szerzhethők.

Krysteller B. tápszergyára
BERLIN 125. Friedrichstrasse 218.

Bécses megrendelőink díjtalan tanácsot nyernek minden hygienikus kérdésben külön e célra berendezett szakosztályunkban. Erre vonatkozó kérdések „privát” jelzéssel intézendők hozzánk.

Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság Fiumében.

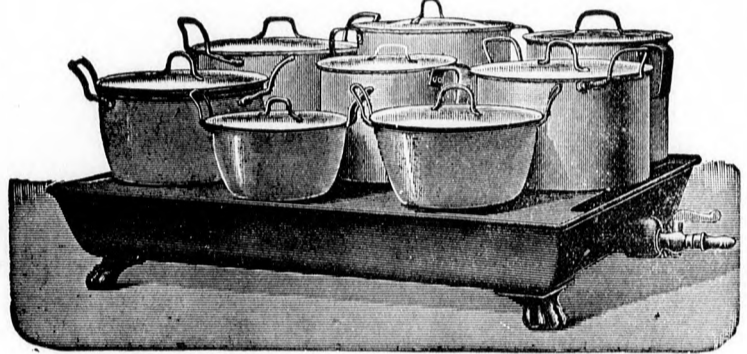
Fiumén keresztül
a legrövidebb és legbiztosabb a szigeteken mentén levő — a tengeri betegség ellen legjobban védő — utirány

ME DALMÁCZIÁBA.

Rendes menetek a legnagyobb kényelemmel és villamos világítással ellátott gőzösökkel.
Szombat-ról-vasárnapra eső éjjelen: Gyorsgőzös Zarába, Spalatóba, Curzolába, Gravosába, Ragusába, Castelnuovóban, és Cattaróba.
Vasárnapról-hétfőre eső éjjelen: postagőzös Zarába, Spalatóba és Metkovicha. **Kedden** 10 óra 20 perczkor délelőtt: gyorsgőzös Zarába, Spalatóba, Gravosába, (Ragusa) és Cattaróba. **Szerdán** 9 óra 30 perczkor este: postagőzös Zarába, Sebenicoba, Trauba, Spalatóba, a Brazza, Lesina, Lissa és Curzola szigetekre, továbbá Ragusába, Cattaróig. **Csütörtökön** déli egy órakor: postagőzös Lussinpiccoloba, Selvebe, Zovraba, Sebenicoba, Trauba, Castelvecchioba és Spalatóba. **Pénteken** 10 óra 30 perczkor délelőtt: gyorsgőzös Zarába, Spalatóba és Gravosába. **Szombaton** 7 órakor reggel kirándulás Fiuméből és Abbaziából Lussinpiccolóba és vissza.

Részletes menetrend a „Der Conducteur” című hivatalos menetrend könyvnek 593-tól 604-ig számig levő részében látható.

Gázóragyár Elster S. Budapest és Bécs,
Bécs, XIV., Felberstrasse 80.

Ajánlja a **Hudler-féle** takarékos gáz főző lemezeit a levegőnek előre való melegítésével, sütőkkel, vagy azok nélkül, továbbá egyeb **gázfűző készülékeit, takaréktűzhelyeit, vasalóit** és azok teljes batterialit, „**Rapid**” gyorsfűzőit, czukorgyárak, gyógyszerházak, laboratóriumok stb. részére.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

A **Wiener Bank-Verein** a mai napon tartotta meg részvényeseinek harminczkettedik rendes évi közgyűlését, a melyen az 1901. évre eső osztalékot

huszonhat koronában

állapította meg. Ez az osztalék folyó évi április hó 8-ától kezdve a 200 frt névértékű részvények 1901. évre szóló szelvényeinek beszolgáltatása ellenében a következő helyeken kerül, a szokásos hivatalos órák alatt, kifizetésre:

Bécsben a **Wiener Bank-Verein** számfejtőségénél I., Herrengasse 8., valamint a **Wiener Bank-Verein** letétpénztárainál és váltóüzleteiben: I., Herrengasse 8., II., Praterstrasse 15., III., Hauptstrasse 24., IV., Wiedner Hauptstrasse 8., VI., Mariahilferstrasse 75., VII., Burggasse 71., VIII., Josefstädterstrasse 27., IX., Nussdorferstrasse 2., X., Keplerplatz 4., XV., Mariahilfergürtel 1., XVII., Hernalser Hauptstrasse 43., XX., Wallensteinplatz 3.;

Prag, Brünn, Graz, Aussig a. E., Prossnitz, Wr.-Neustadt és St. Pöltenben a **Wiener Bank-Verein** fiókintézeteinél;

Berlinben a **Deutsche Banknál**;
Frankfurt a. Mainban a **Deutsche Vereinsbanknál**;
Stuttgartban a **Württembergische Vereinsbanknál**;
Münchenben a **Bayerische Filiale d. Deutschen Banknál**.

A szelvények hátlapja a benyújtó nevével látandó el és kísérlírat kapcsán nyújtandó be. Az e célra szolgáló úrlapok a megjelölt fizetési helyeken lesznek kiszolgáltva.

BÉCS, 1902. április 7.

Wiener Bank-Verein.

Juhos Gyula és társa

a magy. kir. áll. vasgyárak vezérügynöksége

Bécs, II., Nordbahnstrasse 42. szám.

Szállítanak azonnal a készletből legolcsóbb árakon:

az osztrák
mérnök- és építészeti-egylet
szabályszerű szelvényei szerint.

Szegezett vasgerendát, oszlopot és tömlőt öntött vasból. **Rudvasat**, szelvényvasat, egytetemes lapos vasat és vaspályasínt. **Faszenes nyersvasból s kizárólagosan fatüzelés mellett termelt elsőrangú patkóvasat. Súlyos lemezeket**, úgy mint kazán-, hid- és hajólemezeket. Medence- és recézett-lemezeket az elérhető legnagyobb méretekig. **Finom lemezeket** ugymint zár-, fedél-, cső- és mintalemezeket. **Mindenféle gáz- és forrcsőveket** a legkötünőbb lágú folytvasból ugymint különösen mozdony-, szivattyú- és fűrócsőveket a zólyom-brézói magy. kir. csőhengereiből. **Aczélöntvényeket** egészen 30.000 kg. darabsúlyig.

Öntött vasárut, félkész gyártmányt és nyersvasat.